

Naložbe v stanovanjsko in komunalno gradnjo

—v družbenem sektorju:		zanemarljiv. Dejanski obseg je že v prikazu družbenega sektorja.
1965	45.250.500 din	
1966	57.266.700 din	
1967	29.691.700 din	
1968	64.544.400 din	
1969	20.052.300 din	
1970	42.041.900 din	
1971	27.083.400 din	
SKUPAJ	285.930.900 din	
— v zasebnem sektorju:		
obseg stanovanjske gradnje v zasebnem sektorju je na območju občine Ljubljana-Center tako neznatno, da je praktično		
Od tega samo v stanovanjsko graditev:		
— v družbenem sektorju		
1965	38.976.000 din	
1966	48.735.000 din	
1967	18.966.000 din	
1968	59.550.000 din	
1969	14.490.000 din	
1970	38.304.000 din	
1971	17.040.000 din	
SKUPAJ	236.061.000 din	

STANOVANJA, ZGRAJENA S SREDSTVI SOLIDARNOSTNEGA SKLADA V LETIH 1972—1976

Število dokončanih stanovanj	1.168
Uporabna površina novih stanovanj v kv. metrih	47.475
Povprečna uporabna površina dokončanih stanovanj na enega stanovalca	15,1

PROGRAMSKA ZASNOVA STANOVANJSKE GRADNJE V LETU 1972—1976 (osnovni kazalci)

Število stanovanj:	
1. Število potrebnih stanovanj do konca leta 1976	7.279
a) primanjkljaj stanovanj, ugotovljen ob popisu stanovanj 31. 3. 1971	3.843
b) število potrebnih novih stanovanj v letu 1972—1976	3.436
2. Število dokončanih stanovanj, predvideno za graditev v letu 1972—1976	2.072
3. Primanjkljaj stanovanj do konca leta 1976 (razlika v številu stanovanj med 1. in 2. točko te razpredelnice)	5.202

Število stanovanj glede na naseljenost, število drugih stalno naseljenih prostorov in število stanovalcev

a) stanovanja, namenjena za stalno prebivanje:	
— stalno naseljena	13.088
— začasno naseljena	80
— zapuščenca za daljši čas	36
b) poslovni prostori, naseljeni kot stanovanja	36
c) zasilna stanovanja	243
č) število oseb, ki stanujejo:	
— v stanovanjih	39.333
— v poslovnih prostorih	74
— v zasilnih prostorih	562

PRIMERJAVA 1961—1971

skupno število stanovanj	11.202	13.204	+2.002
skupno število gospodinjstev	17.644	14.459	-3.185
skupno število prebivalcev	43.484	39.326	-4.158

STANOVANJA PO OPREMLJENOSTI Z INSTALACIJAMI

— z elektriko in vodovodom	11.587
— samo z elektriko	1.608
— brez instalacij	5
Stanovanja s kopalnico	8.100
Stanovanja s straniščem v sklopu stanovanja	10.225
Najemna stanovanja, razvrščena po stanovanjskem standardu, izražena v točkah (stanje na dan 31. 12. 1971):	
— od 0 do 50 točk (pod normalnim standardom)	1.952
— od 51 do 80 točk (potrebna sanacija)	2.949
— nad 80 točk	4.143
SKUPAJ	9.044

smo na sestanku hišnega sveta (to pa vam je semenj, ne pa organ dogovarjanja ali, kakor pri vas rečete — samoupravljanje) zahteva, da ima vsaj polovico nadstropja OK. Vem, kaj ta beseda pomeni. Pomeni, da je vsaj polovico nadstropja v redu, da je čisto, mirno. Tako dobimo v enem nadstropju nadstropje in pol, ker zmerom rečem čistilnikam: »Na šestem mora biti vse okej in še pol nadstropja zraven.« In tako tudi je, častna beseda.

No, zmerom me kaj spelje v stran. O, bog ne daj (sem ateist, toda kadar se spomnim, na Katico, molim), da bi bil to njen vpliv. Morda ima ta ženska namesto srca magnet, namesto duše pa jamo, kaj se ve. Kako sicer, dragi Dogovori, razložiti predmet moje prošnje za članek. Takole je s to rečjo: kadar ta gospa Kati pride na sestanek, začne kritizirati, da so smetnjaki zmerom polni, da jaški ne delajo, da stranke mečejo proč papirje, lupine od sadja, zdaj zlasti od lubenic, skozi okno in sploh, da je stolpnica kakor smetišče. Kadar udari, vsi ljudje začno kimati, čeprav, pri moji duši, sami to počenja jo in smetišče okoli stolpnice ni po moji krivdi ali krivdi čistilk. Na koncu ji zmerom ploskajo. In zmerom me ošte-

je: »Veš, tovariš Horvat ali Vene, vi ste največji krivec, da je tako. Bolj bi morali paziti na tiste, ki mečejo smeti skozi okno. Zaboga. Vene, prebivalci ulice v centru mesta smo. Tako, tovariš Horvat, ne more iti več naprej in tako naprej, dokler docela ne zardim, potlej pa mi še reče: »Sekirati se je treba, ne pa tudi umreti.« Ko pljuškne ob me aplavz, mi kri zaledeni v žilah. Zaradi mraza potem rečem sam sebi: »Čuj, Vene, res si kriv. Zakaj ne prekontroliraš, kdo vsi so ti barbari, ki mečejo smeti skozi okno.« In tako sklenem, da jih bom ujel.

Ondan sem se lepo skrtil na terasi imenovane stolpnice. Vzel sem v roke daljnogled in šel v zasedo. Na moji strani so bila okna gospe Kati. Bilo je točno ob šestih zjutraj. Niti pet minut ni minilo, pa sta skozi okno gospe Kati zleteli dve tetrapak vrečki za mleko. Pol ure kasneje so skozi isto okno priletele tri pomarančne lupine, en Zvitorepec, trije veliki kartoni za margarine (pomislil sem, da morda prevelika poraba margarine vpliva na zbravnost in spomin gospe Kati), dve zadnji številki Dela in polno drobnih kosti. Okoli desetih so prifrčali odpadki od stročjega fižola, paradižnika, paprike, ko-

Pred dnevi so ob Titovi nasproti kozolca odprli moderno restavracijo in okrepčevalnico Ko-Ra bar

V desetih letih bistveno bolje

Analiza stanja stanovanjskega gospodarstva v občini Ljubljana-Center kaže med drugim naslednje značilnosti:

1. Število prebivalcev in gospodinjstev v občini Center se je v zadnjem desetletju zmanjšalo za 4.158 prebivalcev oziroma za 3.185 gospodinjstev. Pri tem je poraslo število stanovanj za 2.002 stanovanj ali za 8,5 odstotka, čeprav je bilo v tem času porušeni 297 stano-

vaj (od tega 127 v družbeni lastnini). Leta 1961 je znašala povprečna velikost stanovanja 46,28 m², medtem ko znaša povprečna velikost leta 1971 59,2 m² v celotnem skladu, v družbenem pa 57,4 kv. m.

Tudi število stanovalcev na eno stanovanje se je občutno znižalo, saj je znašalo v letu 1961 kar 3,88 stanovalca na stanovanje, medtem ko znaša v letu 1971 v povprečju le 2,7 (v družbenih stanovanjih pa tri

sti, zavoji, potem pa papirčki. Malo kasneje se je skozi okno vsulo veliko prahu, kakor da so ga imeli celo vrečo.

Okoli poldneva so otroci začeli metati zvezke iz pravkar končanega šolskega razreda in stare šolske knjige (na vsaki je bilo lastnikovo ime). Okoli druge ure, po kosilu so začeli iz kuhinje skakati zavoji papirja, v njih pa maščoba, ostanki juhe, kosti, ostanki solate in drugo, kar je ostalo na mizi. Deset minut kasneje so izlili kavo, potem pa stresli škatlice od cigaret.

Zvečer je gospa Kati začela metati dol velike kartone (takole za velik kamion jih je bilo). Vse te odpadke sem lepo zbral in jih drugi dan odnesel v njeno stanovanje.

Pozvonil sem in ona mi je odprla, rekoč: »Kakšen veter vas prinaša k meni, Vene?« Strmo sem ji pogledal v oči in dejal: »Gospa Kati, naposled vem, kdo meče smeti na severni strani stolpnice.« Veselo me je pogledala in vprašala: »Kdo pa je to, tovariš Horvat?« Še ostreje sem jo pogledal in dejal: »Vi, gospa Kati!«

Tedaj je nastal vihar. Hotela je zapreti vrata, a nisem dovolil. Vmes sem vtaknil nogo. Rekla je: »Na torej tako. Mene ste lovili in toliko naložili. To je

izmišljotina.« Ponosno sem se vzravnal in rekel: »Če ne verjamete, kar preberite. Kaj ni tole vašega sinka učna knjiga, tole pa zvezek vaše hčerke? To je pismo za vašega gospoda moža, tole pa paket, na katerem piše, da ste dobili nekaj celo iz England, kajne?« Prebledela je in hotela zakričati name, a se je zadnji hip premislila. Utišala je glas in me povabila v predstobo. Rekla je: »Dajte to, da bom vrgla v jašek.« Jaz pa: »A ne, gospa Kati, nikakor ne mislite, nisem tako naiven. Na terasi sem imel še dve priči. In v podjetju sem vse prefotografiral. Torej kar vrziva v jašek.« A glej, jašek je zamašen, kot da se je v njem stopil loj, v loju pa vse mogoče, sram me je povedati, kaj vse je bilo tam. Ko je gospa Kati to videla, je padla v nezavest. Odnese sem jo v sobo, ko pa je prišla k sebi, je rekla: »Tako. Vi ste me udarili po glavi. Hoteli ste me ubiti. Tožila vas bom.«

In tako, dragi Dogovori, toži me. Toda častna beseda, niti dotaknil se je nisem. Zato, prosim, pridite in napišite članek. Za prvo stran.

Dotlej vas lepo pozdravlja vaš hišnik

VERNE HORVAT

prebivalce na stanovanje).

Iz tega izhaja, da so se stanovanjske razmere v zadnjem desetletju v občini Center bistveno izboljšale.

To izboljšanje gre na račun zgrajenih stanovanj v novih soseskah, kot so Roško naselje, Streliško naselje, Vodmat, Prule, Tabor ter posamezni objekti v drugih krajevnih skupnostih.

V starih delih mesta, kot je Stara Ljubljana, del Prul, stari del Poljan, predvsem pa območja med Petkovškovim nabrežjem, Trubarjevo cesto in Komenskega ulico pa je stanovanjski standard skoraj še zmerom na ravni iz pred desetih let.

Tudi povprečna površina na stanovalca je občutno porasla, saj je znašala v letu 1961 11,9 kvadratnih metrov, medtem ko znaša leta 1971 v celotnem stanovanjskem skladu občine 19,9 kvadratnih metrov, v družbenem pa 18 m² na stanovalca.

2. Občina Ljubljana-Center je dejansko jedro ljubljanskega mestnega organizma, v katerem stanovanjski predeli ne prevladujejo. Območje občine praktično nima zazidalnih stavbnih zemljišč, ampak le posamezne zazidalne otoke, kot so Prule, Vrtača, Poljane, Tabor in Vodmat, kjer se ne da organizirati široko usmerjene stanovanjske gradnje, kot jo organizirajo in jo bodo v prihodnje še bolj na ostalih območjih mesta.

Zazidalni otoki, ki naj bi imeli pretežno stanovanjsko obeležje, imajo že danes svoje značilnosti, ki jih je treba ohraniti in obogatiti z novimi. To vse pomeni, da je možno v občini Center le dopolnjevati obstoječo zazidavo, kar seveda zmanjšuje možnosti širše organizirane stanovanjske gradnje. Izjema je le območje Poljan, kjer bo treba zazidavo še pripraviti.

3. Generalni urbanistični načrt Ljubljane — podrobni načrt občine Center — predvideva večjo rekonstrukcijo mestnega jedra. Z rušenji starejših mestnih predelov, ki nimajo posebnih spomeniških značilnosti, se želi dobiti dovolj prostora za novo urbanistično strukturo, da bi povezala mestno središče v enoten funkcionalen organizem.

Na predvidenih 481.100 m² porušeni bruto etažnih površin bi naj pridobili 1.241.000 m² bruto etažnih površin za stanovanjske namene in 2.418.000 m² bruto etažnih površin za poslovne dejavnosti. Na območju rekonstrukcij se ne da samostojno graditi stanovanjskih objektov, če se hkrati ne ureja tudi objektov, ki naj služijo za poslovno dejavnost. Zato je gradnja stanovanj v Centru neprimerno dražja, saj mora vključevati čiščenje zemljišč, to je rušenje objektov, odškodnino za porušene objekte, hkrati pa prilagajati vso komunalno opremo novim okoliščinam, ki jih zahtevajo večje zmogljivosti.

PISMA DOGOVOROM

Spregledali ste nas

Dragi Dogovori, v zadnji številki ste objavili krajevne skupnosti in občane, ki so dali prispevek za Kozjansko, nas Ajdovce pa ste spregledali. Radi bi vam povedali, da je krajevna skupnost Ajdovščina naka zala krajevni skupnosti Kozje, s katero sodeluje, 5000,00 dinarjev za letovanje enega otroka na morju v Savudriji in za taborenje enega pionirja 550,00 dinarjev ravno tako iz Kozjega. Taborenje organizira PARTIZAN narodni dom v Ljubljani.

Tako dragi Dogovori, ne zamerite nam, če se hudujemo na vas.

JOŽE VIDOVIČ